

Jukan, OH2JIN; tekemä käännös sekä Googlen virosta englantiin käännös

Elokuusta 1991 on neljännesvuosisadan kuluessa kirjoitettu melko runsaasti. Päähuomio on kääntynyt Kloostrimetsan TV-tornin sekä (Tallinnan) Radio- ja TV-talon puolustukseen. Samoin elokuun 20. päivään Toompealla, missä lopulta äänestettiin uudelleenitsenäistymisen puolesta. Sen sijaan elektronisen rintaman tapahtumista on kirjoitettu vähemmän.

Noiden merkittävien päivien aikana hyödynsivät Viron viestiasiantuntijat vastustajan (NL:n) armeijan toiminnan häiritsemiseen Tabasalun lähetintä, puhelinyhteys otettiin tarvittaessa Kosen kaukoliikennekeskuksen kautta

Hallituksen erillisviestitoiminnan johtaja Aadu Jõgiaas kertoo viestitoiminnan olleen tuolloin ja oleva yhä edelleenkin erittäin tärkeää. Jos TV- tai satelliittiyhteys katkeaisi, silloin katkeaa nopeasti myös tietoverkkoyhteydet palvelintietokoneisiin. "Kaikki tietävät yhteyksien olevan olemassa. Mutta taistelu näkyy vain harvoille", kertoo mies.

Näkymättömän taistelun aukkoa on yrittänyt täydentää Aadu Jõgiaasin ja Henn Karitsan v. 2012 kirjoittama kirja "Liekehtivällä rajalla". Tänäpäin esitellään TV-tornilla Jõgiaasin kirja "Veretön taistelu Virosta 1991".

Vilnan verisen sunnuntain jälkeen oli selvää, että Viro tarvitsee kunnollisen radiolähetysaseman ja viestikeskukseen. Venäjän erikoisjoukot hyökkäsivät 13. tammikuuta 1991 sikäläiseen TV-torniin surmaten 14 sitä puolustamassa ollutta ihmistä. Hyökkäyksen jälkeen ei Liettuassa ollut toimivaa yleisradiota eikä parlamenttia, eikä hallitus kyennyt lähettämään tiedotteitaan. Lisäksi häirittiin tuolloisia operatiivisia, poliisin, sairaankuljetuksen ja palokunnan lähettämiä.

Salaiset yhteydet Koseen

Toompealta Kloostrimetsan TV-tornille sekä myös varalähettimelle rakennettiin salainen viestiyhteys, jotta Viron korkein neuvosto ja hallitus kykenivät tarpeen vaatiessa nopeasti lähettämään tiedonantojaan. Viestijärjestelmät sekä kaukoliikenneasemat olivat tuohon aikaan turvallisuuskomitean (KGB) valvonnan alaisia. Tässä oli salailun syy.

Oli myös tarpeen puolustaa Kloostrimetsan TV-tornin 22. kerrosta. Sieltä oli muodostettu releointiyhteyden kautta yhteys Suomeen. Tallinna välitti tammikuulla maailmalle järkyttäviä TV-kuvia Vilnan tapahtumista. Samoin kyettiin TV-tornin kautta saamaan yhteys Aegviidun sekä Keski-Viron releointimastoihin.

Toinen hankaluus oli puhelinyhteyksien rakentaminen siten, ettei KGB kykenisi niitä salakuuntelemaan. Toompean linnan katon alle rakennettiin kaksi antennia. Niihin yhdistettiin kaksi ns. Kaukokäyttölaitetta, jotka toimivat radioyhteydellä. "Yksi oli suunnattu kohden Kosea, siviilipuolustuksen viestikeskukseen. Kun Toompealla nostettiin puhelimen kuuloke, voitiin valintalevyllä valita vastaanottajan puhelinnumero. Toinen antenni oli suunnattu Raplan kaukokeskukseen", kertoo Jõgiaas.

Yhteys Tabasalun kautta

Vieläkin tärkeämpi lähetinasema rakennettiin Tabasalussa sijaitsevaan kerrostaloon. "Viisi miestä rakensivat radioaseman ylimmässä kerroksessa sijainneeseen satelliittimaa-aseman huoltotilaan. Miehet olivat Viktor Repponen, Meelis Tellmann, Lembit Kullmar, Hellar Pagi ja Tarmo Tõlp", kertoo Jõgiaas. 25 vuotta sitten oli kyseinen VHF-taajuusalueella toimiva radiolähetin yksi Viron parhaita. Sen avulla tehtiin tuolloin myös eräänlainen ennätys. Pääministeri Edgar Savisaaren käytössä oli 1 W lähetin. Sen avulla

saatiin suora yhteys Põlvan virastotalon 4. kerroksesta Tabasaluun.

Tabasalun miehillä oli ratkaiseva rooli 19.-21. elokuuta. 20. elokuuta saapui Tallinnaan erikoisjoukkoja Pihkovasta, kestä seuraavan vuorokauden puolella klo 3 aloittivat valtaamaan Kloostrimetsan TV-tornia. Tabasalussa kuitenkin kuunneltiin viestiyhteyksiä. Vallitsi syvä hiljaisuus, mutta sitten kuului sanoma: olemme paikalla. Pian tuli ääneen joku kenraali alkaen jakamaan ilmeisiä hyökkäyskäskyjä.

Lähetinkäyttö

Toompealla ollut Aadu Jõgiaas käski Tabasalun aseman aloittaa radiohäirinnän. "Kun yksi erikoisjoukkojen ryhmä oli päässyt teletornin keskelle, silloin he eivät onnistuneet saamaan yhteyttä alaisiinsa eikä päinvastoin. Heidän viestintänsä toimi vielä VHF-taajuusalueella", painottaen 21. elokuun aamua. Noin klo 7 erikoisjoukot siirtyivät HF-taajuusalueelle, jonka aallonpituutta hallituksen viestikeskus ei tiennyt. Mutta tabasalun miehet suuntivat ynnä selvittivät taajuuden ja Toompean asema laitettiin häiritsemään. Liikenne vaihtui pian vanhalle kanavalle. Tabasalun häirintälähetin käynnistyi uudelleen.

"Neuvostoliiton armeijan sekaannus Tallinnassa oli melkoinen. Ennen klo 8 tuotiin Tondilta keskikaupungille autolastillinen upseereita, jotka aloittivat viestiyhteyksien korjaustoimet. Sitä ennen liikkuvat lähetit tai kuriirit", kirjoittaa Jõgiaas. Muutamana tunnin sekasorron jälkeen muodostui kuitenkin vaara, että Tabasalun lähetin voitaisiin peilata ja rakennukseen hyökätä, sillä noina päivinä oli Riista Tallinnaan saapunut useita viestiajoneuvoja, joissa voisi olla myös suuntimolaitteistot. Silloin vetäydyttiin Tabasalusta. Mutta vaadittu tehtävä oli suoritettu ja TV-tornin tärkeät viestiyhteydet jäivät kuitenkin valtaamatta.

Käännös viron kielestä englantiin

In August 1991, a quarter of a century the written and talked about very much. The main focus has gone Kloostrimetsa television tower and the radio and television building protection. Also, on August 20, Toompea, which finally voted taassiseisvumise. But the struggle of the electronic front has been less discussed.

These special days used by Estonian communications professionals opponent (Soviet) Army disrupt Tabasalu sender, telephone contact was considered, where appropriate, through communications node Kose.

The then head of government special telecommunications Aadu Jõgiaas says that the bond was then and still is very important. When it stops working for radio or satellite communication, then quickly disappears with the küberside servers. "Everyone is aware of the existence of communication. But few see the fight," says the man.

Gap: an invisible battles have been trying to meet Asa, and Henn Karits Aadu River in 2012 wrote the book "flaming frontier." Today, the tower will be presented to the river Asa book "bloodless battle against Estonia in 1991".

That Estonia needs a proper opportunity of ether and communications center, it became clear after a bloody Sunday in Vilnius. Russian special forces attacked on 13 January 1991 in the local television tower and killed the 14 counsels. After that did not work in broadcasting in Lithuania, the Parliament

and the government was unable to pass on messages. In addition, in the then stirred for operational communications, police, ambulance and fire senders.

Salaliinid Kose

To the Supreme Council and the Government to take the appropriate time to go to broadcast, was built in secret communication line Toompealt Kloostrimetsa television tower and the varusaatjatesse. Communications systems and remote stations were then Security Committee (KGB) under control. Therefore, a security system.

It was necessary to protect the forest monastery in the tower of 22 floors. From there went relays with communications with Finland. Through January, arrived in Tallinn to Vilnius brutal picture of events in the wide world. It also became a television tower through liaising and Central Estonia Aegviidu releemastidega.

Another concern was the establishment of telephone communications in such a way that the KGB would not be nothing to intercept. Toompea castle roof was built in two antennas. These were added to the two so-called telefonipikendit that worked in radio. "One was directed Kose, civil defense communications center. If Toompeal handset lifted, then got out a switch to select the desired number. A second antenna was directed Rapla communications node kaugejaamale, "says Jõgiaas.

Communication via Tabasalu

More importantly, you can put up Tabasalus station at a tower house. "Last technical satellite service floors built five men of the station. These men were Viktor Repponen, Meelis Tellmann, Lembit Kullmar, Hellar Pag and Tarmo Tõlp, "says Jõgiaas. 25 years ago it was one of the best in ultralühilainel powered transmitter that was set at the time the communication distance from the sort of record. Prime Minister Edgar Savisaar was available ühevatine transmitter. It gave the house to the fourth floor Põlva Service Tabasaluga direct communication.

The crucial part was Tabasalu males from 19 to 21st August. August 20, arrived in Tallinn Pskov Paratroopers, who the next day in the fourth hour of the tower began Kloostrimetsa conquest. Tabasalu but put off channels of communication. There was indeed a big silence, but still heard in the message: we are here. Soon, however, no one appeared to broadcast general who commands the attack became obvious to share.

Used as messengers

Toompea was Aadu Jõgiaas Tabasalu ordered the station to begin mixing. "If one group dessantväe was reached in the middle of the tower, then they could not get a bond to the lower, and vice versa. They interact else FM, "on the morning of August 21, he recalls. Around the clock, seven amphibious children went to the camp over the short-wave with a wavelength of government communications center did not know. But the men of the mirror and the required frequency Tabasalu out and mingle put Toompea transmitter. Soon, you return back to the old channel. Again began to work Tabasalu mixer.

"Stop the state was a major Soviet army in Tallinn. Before you were eight Tondi downtown car full of officers, who began to organize the communication. Before it went Kloostrimetsa differentiate between messengers or messenger, "describes Jõgiaas. After a few hours of stirring, there was a risk that

Tabasalu mixer may be out of the house and peilida attack, because these days had arrived from Riga to Tallinn several communications cars, which could also be peiligaatorid. Then Tabasalus pulled back. But the necessary work was done and the important nodes in the tower were still being taken.